

K O H O K OHTIA

NUMERO 18

MARRASKUU 2013

Sukuseura 25 vuotta !

~~~~~
Sukuseuran perustava kokous pidettiin 11.9.1988 Espoossa Aaro Kohonen Oy:n toimitiloissa. Olemme harjoittaneet aktiivista sukuseuratoimintaa jo neljännesvuosisadan ajan - se on melkoinen saavutus! Tätä juhlimme isolla joukolla syyskuussa Fagervikin kartanon kauniissa maisemissa, siitä kertoo alla oleva ryhmäkuva.

TAIVAANKIN VOIT NÄHDÄ NEULANSILMÄN LÄPI

Tämäkin lehtemme kertoo, kuinka elämän kirjassamme lehdet kääntyvät vuoden kierrossa. Joillakin alkaa uusi luku, joillakin päättyy sen viimeinen. Kunniajäsenemme Aaro Kohonen on saatettu ajasta iäisyyteen, uusi kunniajäsenemme Kaija Kangasmaa (o.s. Kohonen) on saavuttanut suvussamme harvinaisen korkean 90 vuoden iän. Kaijan Niilo-veli valittiin myös kesän sukukokouksessa kunniajäseneksi. Niilo Kohosen 85-vuotispäiviä juhlittiin niitakin kuluneena vuonna.

Samalla kun kunnioitamme Aaron, hienon miehen, muistoa, osoitamme onnittelumme Kaijalle ja Niilolle. Elämä jatkuu, vaikka vuosia karttuu.

Emme myöskään unohda, että muuan sukuseura on yltänyt 25 vuoden merkkipaalulle. Hyvävoimaisena ja tulevaisuuden uskoa katseessaan. Saavutusta kannattaa korostaa! Aikaa ja sen eri merkityksiä on pääkirjoituksissa pohdittu useasti. Joku ajassa alati kiehtoo!

Aikaan liittyvät myös sukupolvien saatossa hioutuneet kansanviisaudet, mietelauseet. Tähän on poimittu niistä joitakin idän kansojen parissa syntyneitä. Tuleehan ”valo idästä”. Näitä viisauksia on ohessa sovellettu mainittuihin sukuseuramme merkkihenkilöihin.

Otsikkona on japanilainen mietelause. Sen yksinkertainen optimismi kuvatkoon koko sukumme: vaikeuksien kautta voittoon.

Aaro oli insinööri kutsumuksesta, suunnittelija sielultaan. ”Jos solmun voi avata käsin, miksi vaivata hampaita.” tai ”Kaupungin portin voi sulkea, ihmisten suita ei.” Persialainen ja afganistanilainen sanaparsi luonnehtivat miestä. Aaro piti myös huolta yrityksensä työntekijöistä, urheiluriennoissa sen vaistos. Armeniassa sanottiin jo varhain ”Ken ei anna leipäpalaa koiralle, antaa lampaansa susille”.

Kaija on pitkän elonsa aikana ehtinyt sopeutua moniin muutoksiin. Mutta hän on tehnyt sen joustavasti ja tarmolla. Karjalaisneito on juurtunut pohjalaisiin maisemiin mainiosti, murretta myöten. Karjalaista taustaansa hän ei kuitenkaan ole unohtanut. Kirjalliset toimet ja atk-maailmaan vihkiytyminen varttuneella iällä ansaitsevat hatunnoston korkealle. Uutta kunniajäsentämme kuvatkoot nämä kaksi mongolialaista ja armenialaista sananpartta. ”Kotona varjele perheesi kunniaa, vieraisissa maissa koti-seutusi mainetta,” sekä ”Häijy ihminen vanhenee varhain.”

Niilo on samaten kunniajäsennytyensä ansainnut. Viime numerossamme kerrottiin Niilon vaiheista. Niistä voisi aiheesta ylpistyä. Niilo on kuitenkin käytökseltään vaatimaton herrasmies. ”Vuoren huipulla ei ole puita, ylpeän päässä ei ole viisautta.” Näin Mongoliassa.

Niilo on olemukseltaan varsin tyyni ja rauhaissa. ”Jos kahden on oltava ystäviä, tulee toisen olla kärsivällinen”. Näin Intiassa. Niilo ei suinkaan ole ollut seurueen suupalitteja. Miksipä, sillä ”Jos viisaskin puhuu kauan, hän ikävyyttää kaikkia”. Näin Vietnamissa.

Tällaisista persoonista koostuu 25-vuotias sukuseuramme. Nyky trubaduurin mukaan olemme kuitenkin myös kaikki ”sankareita elämän, ihan jokainen”. Jos ovat perinteisiä nämä idän viisaudet, lähes ikiaikaisina ne vielä siirtyvät tuleville sukupolville uusien henkilöiden ja heidän elämänkaariensa kautta. ”Jalot metallit eivät ruostu, hyviä vanhempia ei unohdeta.” Mongolialainen viisaus pätee kaikkialla. Meilläkin, ja syystä.

Taivas on aina avara, katseemme avoin.
Neulat ovat tippuneet!

Pekka Simpura

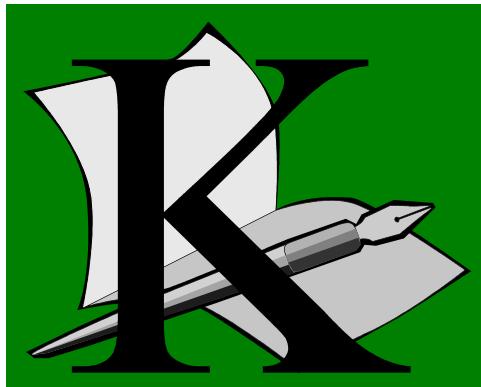

Osallistujat Fagervikissä 14.9.2013

Marja Hautanen, Carola Backman, Pekka Lempinen, Kirsti ja Antti Hepojoki, Helena, Pekka ja Katri Kanste, Aki, Kaarle ja Vilho Kohonen, Ari, Kaija, Tuomas ja Markus Kohonen, Tapio, Jaana, Nikolas ja Anttoni Kohonen, Esko ja Katariina Kohonen, Martti ja Seija Kohonen, Niilo Kohonen, Pirjo Lehtinen, Kalevi Kulmavuori, Hannu ja Aki Lempinen, Merike Leib, Markku Lempinen, Marjo Lehtimäki, Heikki, Terttu ja Ville Lempinen, Leena Lempinen, Lippo, Ilse ja Kimmo Lempinen, Timo Lempinen, Timo Mattila, Eeva-Maija ja Oiva Mäki-Maunus, Rauni ja Olli Riihihuhta, Sulo ja Irja Saikkonen, Jussi ja Kirsti Simpura, Pekka Simpura, Hilikka Summa-Pollitt, Jouko ja Ulla Tahvanainen, Ritva-Liisa Tanhuanpää (53 osallistujaa)

Kohokohtia 18/2013

<u>Sisällysluettelo</u>	<u>sivu</u>
Pääkirjoitus	1-2
Sisällysluettelo /Lehden toimitus	3
Puheenjohtajan palsta	4
Varsinainen sukukokous Fagervikissä Sukuseura täytti 25 vuotta	5-6
Kohoskahvit ja varsinainen sukukokous Musiikkitalolla Helsingissä 2012	7-8
Kohoskahvit Kauhajoella 2012	9 -10
Kohoskahvit Hollolassa 2013	11
<i>PEKKA</i> : Pilakuva ja muuta hauskaa	12
Kohokkaita ja lässähdyksiä	13
Serkustapaaminen Kärkölässä	14
Aaro Kohonen, Sukuseuran perustaja ja kunniajäsen on poissa	15
Muistoja Aaro Kohosen taipaleelta Rauni-siskon kertomana	16– 18

Ari Kohonen: Havainnot Aaro Kohosen elämäntaipaleelta	18-21
Jussi Simpura: Muistopuhe Aaro Kohosen hautajaisissa (lyhennelmä)	21
Teuvo Ijäs: Muistosanat ”tuplaserkulle”	22
Kaija Kangasmaa 90 vuotta	23-24
<i>UNTO</i> / Runo ja piirros	24
Kuvasatoa jäsenistöltä	25
Kohosten Kohokohtia	26
Korkean iän Kohoset	27
Alttaritaulu Fagervikin kirkossa	28

KOHOKOHTIA

**Kohosen Sukuseura ry:n
Sukulehti (Per. 1992)**

VASTAAVA TOIMITTAJA:
Pekka Simpura, puh. 050-598 3212
Soukan rantatie 8 A 9
02360 ESPOO

KUVITUS:
Unto Kohonen ja Pekka Simpura

TOIMITUSSIHTEERI/TAITTO:
Pirjo Lehtinen, puh. 040-561 2730
Loiskaajantie 8 A 9
03100 NUMMELA

sähköposti:
aune.lehtinen@kolumbus.fi

internet:
www.kohosensukuseura.fi

TOIMITUSKUNTA:
Sukuseuran hallituksen jäsenet

Otamme mieluusti vastaan jäsenistön lähettämää materiaalia. Erityisesti toivomme pikku-uutisia Kohosten Kohokohtia -palstallemme.

Sukupolvien vaikea vaihdos

Samana päivänä kun kunniajäsenemme Aaro Kohosen muistokirjoitus ilmestyi Helsingin Sanomissa, oli lehdessä myös sukuseuran alkuvaiheissa ja sukuviirin muotoilussa mukana vaikuttaneen Lauri Kohosen (s. 1934), Aaron pikkuserkun, kuolin-ilmoitus. Tämä yhteensattuma tiivistää sukuseuratoimintaan paljon vaikuttavan sukupolvenvaihdoksen.

Meillä on vielä 1920- ja 1930-luvuilla syntyneitä aktiivijäseniä, heidän kärjessään uudet kunniajäsenemme Kaija Kangasmaa ja Niilo Kohonen.

Mutta vain harvat seuran jäsenistä enää muistavat Sortavalaa ja sotia edeltänyttä aikaa omakohtaisesti koettuna.

Karjalaisen sukuseuran kannalta tämä väistämätön sukupolvenvaihdos on erityisen vaativa: mihin sukuseuran yhteisyys jatkossa perustuu, jos ei enää ole alkuperäisen, Karjalan, Sortavalan ja Karmalan tuomaa yhteisyyttä?

Ainahan voidaan sanoa, että uusia sukupolvia on kyllä tulossa. Mutta heidän keskinäiset perimän tuomat etäisyytensä kasvavat sukupolvi sukupolvelta eikä heillä ole yhteisten elämäkokemusten tuomaa taustaa. Elämä Karjalassa, sodat ja evakkoretket sekä asettuminen uusille asuinsijoille on vielä nykyisten 80-vuotiaiden kokemuspiiriä. Heitä nuoremmat ovat syntyneet ja asuneet kuka missäkin ja jokaisella on sen mukaisesti oma kokemuspiirinsä, jolla on hyvinkin vähän yhteistä muiden kaukaisempien pikkuserkkujen kokemuspiirin kanssa.

Mitä sukuseura sitten tekee, kun alkuperäinen yhteinen tausta etäänny? Yksi vaihtoehto on hyväksyä tapahtuva muutos ja pitää sukuseuraa pystyssä siksi, että sen piirissä voi syntyä hauskoja tai jännittäviä vierailuja ja muita tapahtumia, jotka tarjoavat virkistystä arkeen.

Sukuseura on siis hyvä syy, vaikka olisi vähän tekosyykin, mennä hetkeksi mukaan johonkin, johon ei muuten osallistuisi: ”Sukuseura – mikä ihana tekosyy!” Osallistumishalua lisää se, että ei tarvitse olla tapahtumien yhteydessä järjestelyvastuussa eikä lahjanviejänä tai saajana. Sukuseura olisi siis yksi mahdollisen väljän yhdessäolon areena.

Tämäkin vaihtoehto perustuu siihen, että sukuseurassa on riittävä määrä aktivisteja.

Kohosen sukuseuran toimintakin on perustunut melko pienen, vuodesta toiseen jaksavan ydinjoukon valmiuteen panostaa työhön. Tämäkään ei ole ehtymätön voimavara, ja varmasti jo lähivuosina voi tulla eteen tilanteita, jossa tarvittaisiin uusia voimia: seuraavaa sukupolvea.

Kunniajäsenemme Aaron poikien Arin ja Tapion tekemä lahjoitus isänsä kuolinpesän varoista tukee seuran perustoiminnan jatkamista usean vuoden ajan. Tällöin seuran hallitukseen mukaan tulevien uusien henkilöiden ei tarvitse kantaa heti suurinta huolta seuran perustaloudesta. Vakiintuneet toimintamuodot, Kohokohtia -lehti, pari Kohoskahvi-tilaisuutta ja niiden yhteydessä pidettävät kokoukset sekä ehkä silloin tällöin tehtävät Sortavalan -matkat tarjoavat toiminnalle valmiin rungon. Se, mitä vielä tarvitaan, liittyy Kohoskahvien kohteisiin ja näiden tilaisuuksien yhteydessä tarjolla olevaan muuhun tutustumisohjelmaan.

Tässä lehdessä esillä olevat Kauhajoen, Helsingin musiikkitalon ja Hollolan tapaamiset näyttävät, että tilaisuudet voivat olla vaihtelevia. Uusia ihmisiä seuran hallituksessa odottaisi siis lähinnä uusien vierailukohteiden ja kahvitilaisuuksien isäntien ja emäntien etsiminen. Aika mukava tehtävä, kun tilaisuudet aina onnistuvat hyvin!

Tervetuloa siis mukaan!

VARSINAINEN SUKUKOKOUS FAGERVIKISSÄ SUKUSEURA TÄYTTI 25 VUOTTA

Kauniina syyspäivänä 14.9.2013 oli yli 50 sukuseuran jäsentä kokoontunut Fagervikin kartanoon sukuseuran 25-vuotisjuhliin. Juhlapaikka oli valittu Lippo Lempisen ehdotuksesta ja hän yhdessä seuran sihteerin Pirjo Lehtisen kanssa oli huolehtinut tilaisuuden järjestelyistä. Sään lisäksi tilaisuutta suosi myös mahdollisuus saada todella asiantunteva opastettu kierros kartanon isännän Otto von Frenckellin johdolla.

Tilaisuuden ohjelmassa muisteltiin sukuseuran alkuvaiheita 25 vuoden takaa ja seuran kahden ensimmäisen kunniajäsenen, Aune Simpuran ja Aaro Kohosen, suurta panosta seuran toiminnassa. Kokouksessa myös päätettiin kutsua kaksi seuraavaa kunniajäsentä, sisarukset Kaija Kangasmaa (os. Kohonen) ja Niilo Kohonen. Niilo oli paikan päälläkin, Kaija kotona valmistautumassa 90-vuotisjuhliinsa, joista kerrotaan toisaalla tässä lehdessä. Kunniajäsenten ansiot ovat moninaiset; sukuseuran jäsenet muistavat Kaijan ja Niilon Sortavalan ja Valamon matkoilta, unohtamatta Kaijan pontevia toimia sukuyhteyden hyväksi Etelä-Pohjanmaalla ja Niilon monivuotista toimintaa sukuseuran hallituksessa.

Kokouksen loppupuolella kuultiin Timo Lempisen perusteellinen ja monipuolinen kertomus Lauri Lempisestä, Timon ja hänen kuuden sisaruksensa isästä. Lauri Lempisen elämäkerän varhaisemmat vaiheet olivat olleet hänen lapsilleenkin hieman tuntemattomia, mutta nyt on asiat selvitetty. Selvittelyn yhteydessä löytyi myös uusia sukulaisia, Laurin 1920-luvulla Sortavalassa syntyneen tyttären Irjan jälkeläisiä. Heistä Marja Luukkonen on jo sukuseuran jäsen. Hänen veljensä Jouko Tahvanainen oli myös paikan päällä vaimonsa Ullan kanssa.

Onnistunut kokous ja erinomainen kokouspaikka! Sukuseura suosittelee käyntiä Fagervikissä, paikan nimen mukaisessa kauniissa paikassa, jossa on monenlaista historiaa vielä jäljellä rakennuksina ja laitteina.

Vuosien mittaan olemme valmistaneet ja keränneet suvun tunnusesineitä, jotka juhlan kunniaksi olivat esillä myös Fagervikissä. Sukuviiri on tässä Uudenmaan väreissä, punamustana Karjalan väreissä se hulmusi kokouspaikan ulkopuolella.

Tunnuslauseemme on taulussa: ”Pitäkäämme yllä perinteitä, perinteet ylläpitävät meitä.” Tästä lauseesta tulee varmasti monelle aina mieleen edesmennyt kunniajäsenemme.

Lisäksi kuvassa on sukuvaakuna ja hollihaka, joka löydettiin ensimmäisellä Sortavalan matkalla 20.-22.7.1990 Leppäselästä Johannes (Juho) Kohosen asumalta Vatain tilalta. ”Tämä on palanen suvun perintöä. Sidottuaan aikanaan kaksi järeää puuta yhteen, se toimii nyt suvun symbolisena yhdyssiteenä.”

Kuvassa on myös Sukuhistoria-kirjoja, sukuvaakunalla varustettuja pöytälippuja ja Kohokotia -lehtiä.

Jussi Simpura/Pirjo Lehtinen

Fagervikin kirkossa pidimme Jussi Simpuran johdolla muistohetken Aaro Kohosen poismenon johdosta. Lopuksi lauloimme yhdessä ”Karjalan kunnalla” (kuva vasemmalla). Oikealla olevassa kuvassa Jussi Simpura ojentaa kunniajäsenadressin Niilo Kohoselle.

Timo Lempinen kertoi isästään Lauri Lempisestä sekä heidän sisarusarjansa lapsuudesta ja nuoruuden harrastuksista, joista suunnistus nousee etusijalle. Juuri Timo on innostanut veljiään ja sisartaan tähän harrastukseen, he ovat osallistuneet suunnistuskilpailuihin eri puolilla Eurooppaa (kuva vasemmalla).

Oikealla olevassa kuvassa ovat kaikki Lempisen sisarukset paikalla Fagervikissä: Kuvassa vasemmalta Markku, Hannu, Helena, Heikki, Pekka, Lippo ja Timo.

Fagervikiin olimme saaneet ilahduttavasti mukaan myös Kohosten nuorinta sukupolvea. Vasemmalla kuvassa näyttävä rivi, **Vilho ja Kaarle Kohonen** (Juho/Heikki/Lassi/Aki), **Anttoni ja Nikolas Kohonen** (Juho/Heikki/Aaro/Tapio) ja **Tuomas ja Markus Kohonen** (Juho/Heikki/Aaro/Ari).

Oikealla olevassa kuvassa ovat Kohokohtia -lehden vastaava toimittaja **Pekka Simpura** (Juho/Aune) ja seuramme alkuvuosien sihteeri **Hilkka Summa-Pollitt** (Taneli/Aulis), joka pitkästä ajasta on päässyt mukaan seuramme tilaisuuteen oltuaan töissä EU-parlamentissa. Nykyään hän asuu miehensä kanssa talvikauden Englannissa ja kesän Suomessa.

Kohosen Sukuseuran varsinainen sukukokous 2012 ja Kohoskahvit Musiikkitalolla Helsingissä

Kuvassa vasemmalta: Niilo Kohonen, Marja-Liisa Kohonen, Rauni Riihihuhta, Olli Riihihuhta, Marja Hautanen, Esko Kohonen, Katariina Kohonen, Sulo Saikkonen, Sirkku Ryhänen, Irja Saikkonen, Martti Kohonen, Pirjo Lehtinen, Antti Hepojoki, Kirsti Hepojoki, Kaija Kangasmaa, Tuija Laitala, Tuija-Leena Saikkonen, Kristiina Voutilainen, Ritva-Liisa Tanhuanpää, Juhani Voutilainen, Ari Kohonen, Seija Simpura, Matti Tanhuanpää, Leena Lempinen, Kaija Kohonen, Kirsti Simpura, Jussi Simpura, Eeva-Maija Mäki-Maunus ja Pekka Simpura.

Kohoskahvit Musiikkitalolla

Kokoontuimme lauantaina 22.9.2012 Kohoskahveille ja varsinaiseen sukukokoukseen Musiikkitalolle Helsinkiin. Tällä kertaa vuorossa oli pääkaupunkiseudun kokous. Päätimme tarjota jäsenistölle nähtävää ja koettavaa kerralla vähän enemmän. Musiikkitalo on jo itsessään nähtävyys, jossa harvat olivat päässeet vielä käymään. Lisäksi olimme varanneet liput Ateneumiin taidenäyttelyyn, josta tietoa enemmän seuraavalla sivulla. Paikalle olikin saapunut ilahduttavasti yhteensä 33 osallistujaa. Kuten aina ennenkin, sää suosi tätä vuosittaista tapaamistamme, oli kirkas aurinkoinen syyspäivä.

Aluksi joimme yhdessä kahvit, tarjolla oli myös Musiikkitalon maukkaita nimikkoleivoksia. Kahvien yhteydessä pidimme myös sukuseuran varsinaisen vuosikokouksen.

Ennen Ateneumiin lähtöä kokoontuimme vielä yhteiskuvaan Musiikkitalon edustalle.

Varsinainen sukukokous 2012

Varsinainen sukukokous pidettiin Kohoskahvien yhteydessä. Kävimme lävitse seuraavat lakisääteiset asiat:

- toimintakertomus kaudelta 2011-2012
- tilinpäätös kaudelta 1.1.-31.12.2011
- toimintasuunnitelma kaudelle 2012-2013
- talousarvio kaudelle 2012-2013

Hallituksen kokoonpano

Erovuorossa olivat Esko Kohonen, Jari Kohonen ja Niilo Kohonen. Kaikki kolme lupautuivat jatkamaan vielä seuraavan kolmivuotiskauden. Paikalla oli Ari Kohonen, joka kertoi isänsä Aaro Kohosen olevan tällä hetkellä sairaalahoitossa, joten hän ei voi jatkaa hallituksessa. Kokous valitsi Ari Kohosen hallitukseen hänen tilalleen. Seuramme jäsenmäärä on huomattavan suuri, 149 aikuisjäsentä ja 19 nuorisojäsentä.

Kohosen Sukuseuran varsinainen sukokokous 2012 ja Kohoskahvit Musiikkitalolla Helsingissä

Kahvilla Musiikkitalossa, vasemmalta: Lippo Lempinen, Sulo Saikkonen, Irja Saikkonen, Tuija-Leena Saikkonen, Pekka Simpura, Seija Simpura, Ritva-Liisa Tanhuanpää, Matti Tanhuanpää, Leena Lempinen ja Marja Hautanen.

Kahvilla Musiikkitalossa, vasemmalta: Pirjo Lehtinen, Tuija Laitala, Kaija Kangasmaa, Kirsti Hepojoki, Antti Hepojoki, Jussi Simpura, Eeva-Maija Mäki-Maunus, Niilo Kohonen, Marja-Liisa Salmivuori ja Sirkku Ryhänen.

Helene Schjerfbeckin 150 v. juhlanäyttely Ateneumissa

Sukokokouksen jälkeen meille jäi aikaa tutustua Musiikkitaloon ja sen ympäristöön.

Sen jälkeen olimme vielä varanneet liput Helene Schjerfbeckin juhlanäyttelyyn Ateneumiin. Musiikkitalolta sinne oli sopivan lyhyt matka kävellä raikkaassa syysässä.

Suosituksessa näyttelyssä oli melkoinen tungos, oppaan johdolla saimme kuitenkin nähdä tärkeimmät kohteet taiteilijan tuotannosta.

Ateneumin edessä ennen näyttelyä, vasemmalta: Jussi Simpura, Ari Kohonen, Marja-Liisa Kohonen ja Niilo Kohonen.

Helene Schjerfbeck 01.06.2012 - 14.10.2012 (näyttely avoinna)

Pohjoismaiden merkittävimpiin ja tunnetuimpiin taiteilijoihin kuuluvan Helene Schjerfbeckin (1862-1946) syntymästä tuli vuonna 2012 kuluneeksi 150 vuotta. Ateneumin taidemuseo järjesti juhlan kunniaksi näyttelyyn, joka on laajin milloinkaan järjestetty Schjerfbeckin taiteen esittely. Ateneumissa oli esillä yli 300 teosta taiteilijan tuotannon kaikilta kausilta, 1880-luvun historiamalauksista myöhäiskauden pelkistettyyn modernismiin. Helene Schjerfbeckin taiteen pohjavirtana ovat tunne, läheisyys, inhimillisyys ja erinomainen tekninen taito, samoin vuorovaikutteisuus hänelle läheisiin maailmantaiteen mestareihin.

TOUKOKUUN 2012 KOHOSKAHVIT

Vammalan sukkokouksessa Kaleva Mattila esitti toivomuksen ja kutsun seuraaville Kohoskahveille Kauhajoelle. Kutsu oli siksi houkutteleva, että päätimme järjestää siellä seuraavan tilaisuuden lauantaina 26.5.2012. Kauhajoki on saanut nimensä sen läpi virtaavan samannimisen joen mukaan. Mattilan omakotitalo sijaitsee keskellä kaupunkia Kauhajoen rannassa Hyypän sillan kupeessa.

Miesvaltainen isäntäpari oli järjestänyt tuliaisiksi maittavan keittolounaan, mikä olikin hyvä asia, koska monet olivat tulleet pitkien matkojen päästä. Meitä oli paikalla yli kaksikymmentä osanottajaa. Tarjolla oli myös savusaunan löylyt ja rohkeimmille uintimahdollisuus keväällä vielä melko viileässä joessa.

Kauhajoella on paljon historiallista nähtävää. Meille oli varattuna oma linja-auto kaupunkierrosta varten. Reitin varrella Kaleva esitteli meille oman perheensä kannalta tärkeät paikat sekä muita kaupungin kuuluisia paikkoja.

Kierroksen kohokohtia olivat opastettu vierailu talvisodan aikana tilapäisesti Kauhajoella toimivan eduskunnan istuntosalissa sekä käynti Kauhajoen veteraanien perinnetalossa, missä toiminnan kantavana voimana Kaleva Mattila on ollut mukana. Näistä voit lukea lisää seuraavalla sivulla.

Kansasin pääkaupunki on eteläpohjalaisille tuttu Topeka. Kauhajoen Topeeka (pääkatu) on todellakin saanut nimensä Kansasin mukaan. Täältä on aikoinaan tuotu hiekka-asfaltin tekoon tarvittavaa ainesosaa Kauhajoelle ja paperisäkkien kyljessä on lukenut Topeka. Säkiästä on nimi napattu Kauhajoen katunimistöön.

Kahviakin saatiin tilaisuuden nimen mukaisesti myöhemmin iltapäivällä erittäin tunnelmallisessa kahvilassa nimeltä Valkoinen Puu. Se on Kauhajoen keskustassa toimiva kaunis ja kodikas kahvila, joka henkii vanhaa aikaa ja tarjoaa suussa sulavia leivonnaisia. Erikoisuutena ovat amerikkalaiset kakut ja leivonnaiset, joiden reseptit ovat kulkeutuneet suvun perintönä Amerikan isomummeilta nyt Kauhajoelle. Kahvileipä ja kakut olivat todella muhkeita ja maistuvia. Myymälästä voi myös ostaa heidän oman keramiikkapajansa tuotteita. (vrt. kuva ohessa)

Suurkiitokset Kaleva ja Pekka Mattilalle hyvin järjestetystä päivästä, paljon saimme nähdä ja kokea!

Isäntäpari Pekka ja Kaleva Mattila lähdössä opastamaan meitä bussilla kaupunkierrokselle.

Kuvassa vas. Seija Mattila, Kristiina Voutilainen, Eeva-Liisa Rantamo ja Kaija Kangasmaa. Keitto maistuukin jo pitkämatkalaisille.

Valkoinen Puu -kahvilassa leivonnaisista nauttien: vas. Eeva-Maija Mäki-Maunus, Laura Huvila, Meri Huvila, Nella Huvila, Heikki Huvila, Jouni Huvila, Jussi Simpura ja Pekka Mattila.

Eduskunta Kauhajoella

Talvisodan syttyessä torstaina 30. marraskuuta vuonna 1939 joutui myös Helsinki pommitusten kohteeksi. Näissä poikkeuksellisissa oloissa pidettiin tärkeänä, että eduskunnan lainsäädäntötyö voisi jatkua.

Eduskunta siirtyi perjantaina 1. joulukuuta Kauhajoelle Etelä-Pohjanmaalle. Suomi ja Iso-Britannia olivat Euroopan sotaa käyvistä maista ainoat, joissa parlamentti kokoontui keskeytyksettä sodan aikana.

Eduskunta kokoontui Kauhajoella ollessaan täysistuntoon 34 kertaa. Ensimmäinen istunto pidettiin 5.12.1939 ja viimeinen 12.2.1940.

Eduskuntasalimuseo sijaitsee Sanssin peruskoulurakennuksessa. Se on nykyisen Eduskuntatalon lisäksi ainoa jäljellä oleva eduskunnan historiallinen kokoontumistila.

Sukuseuran väkeä tutustumassa istuntosaliin.

Kauhajoen veteraanien perinnetalo

Kauhajoen veteraanien perinnetalo on maanpuolustushistoriasta kertova museo. Aineistoa on kerätty sota-ajoilta aina Suomen sodasta Lapin-sotaan asti. Pääasiassa aineisto on kauhajokelaista, mutta se antaa myös laajan yleiskuvan koko Suomen sotahistoriasta. Lähes kaikki esineet on saatu lahjoituksina. Itse perinnetalo on kauhajokelaisen talkootyön mestarinäyte.

Vanhimmat esineet ovat lähes 200 vuotta vanhoja, uusimmat Jatkosodan ajoilta: mm. aseita, pukuja, asiakirjoja, valokuvia, karttoja ja kunniamerkkejä (kts. kuvat alla). Perinnetaloon on rakennettu aito 9-miehinen korsu. Vaikuttavat ääni- ja valoeffektit vievät kävijän sodan todellisuuteen.

Kauhajoen kirkkopuistossa on sotien veteraanien pystyttämä patsas *Kotirintaman sankareille*. Se paljastettiin vuonna 1998.

Veteraanimuseon esineistöä.

KOHOSKAHVIT HOLLOLASSA

Sovituksen kirkko Hollolassa
talvivalaistuksessa

Kevään **Kohoskahvit-tilaisuus** pidettiin Hollolassa lauantaina 4.5.2013. Kokouspaikkana oli Sovituksen kirkon seurakuntasali Salpakankaalla. Uusi kirkko ja seurakuntakeskus valmistuivat vuoden 2010 lopulla.

Meitä oli paikalla yhteensä viisitoista osallistujaa nauttimassa kahvitarjoilusta ja kirkon hienosta arkkitehtuurista.

Sovituksen kirkon pääsuunnittelijana toimineen arkkitehti Sauli Havaksen mukaan rakennuksen teemana on ”murtuma tai hajoaminen ja uudelleen ehjäksi tuleminen.” Teema näkyy muun muassa rakennusosissa ja pinnoissa. Rakennuksesta on löydettävissä erilaisia murtuma- ja siirtymälinjoja. Myös suunnitellut taideteokset tukevat tätä teemaa.

Sovituksen kirkossa opastusta kuuntelemissa: vas. Marja Luukkonen, Ulla-Maija Saikkonen-Mahne, Jacques Mahne, Fiina-Alisa Maunumaa, Sulo Saikkonen ja Martti Kohonen.

Tilaisuuden aluksi joimme kahvit seurakuntasalissa. Kahvitilaisuuden jälkeen meillä oli ohjelmassa kirkon esittely, oppaana toimi Marja-Liisa Vilkkö. Saimme todella hienon ja monipuolisen esittelyn, joka kattoi kaikki kirkon keskeiset tilat. Kiitämme saamastamme ilmaisesta opastuksesta!

Tämän jälkeen siirryimme Ojatielle kokoonkutsujien, Ritva-Liisa ja Matti Tanhuanpään kotiin (Anna/Aino/Sulo). Todella hieno ja aurinkoinen kevätsää suosi tätä tapahtumaa. Vieraanvarainen emäntä oli laittanut pöydän täydeltä sekä makeita että suolaisia herkkuja, ne maistuivat kaikille!

Kokoonnuimme ryhmäkuvaan aurinkoiselle terassille. Tilaisuus oli kotoinen sukulaisten välinen tapaaminen. Paikalla olivat (vrt. kuva ohessa):

Vasemmalta: Raija Riissanen, Jussi Simpura, Marja Luukkonen, Kirsti Simpura, Esko Kohonen, Seija Kohonen, Martti Kohonen, Jacques Mahne, Ritva-Liisa Tanhuanpää, Fiina-Alisa Maunumaa, Matti Tanhuanpää, Anne-Mari Maunumaa, Saara-Etaferahu Tanhuanpää, Ulla-Maija Mahne, Irja ja Sulo Saikkonen.

Pirjo Lehtinen

NUIJALLE VIELÄ TÖITÄ?

PEKKA

Fageruikin vattaisa
pajavasara ilmoitti
pöhtimään sille
usiokäyttöä?

VANHAA JA UUTTA ILMAISUA RAJAN TAKAA

Kielikello-lehti (1/2013) arvuutteli lukijoitaan mm. seuraavilla karjalan kielen sanoilla:

1. **hajukas** = älykäs, viisas (haju= äly, ymmärrys)
Tähän ei deodoranttikaan auta, mikähän olisikaan lopputulos?
Selkeä yhteys suomen kieleen on yhä säilynyt sanonnassa ”ei hajuakaan asia-
ta”.
2. **maitopusu, olutpusu**= kannellinen, tuohinen astia
Ruotsalaista perua oleva meidän ”pusumme” väljähtyy vanhetessaan.
Näissä pusuissa taasen muoto ja maku ovat pysyvempiä..
3. **kobratstu**= kännykkä. ”Kobra” taikka ”känny”, väliäkö hällä, jos
kädessä pysyy!

Olisitko itse tiennyt: **Jos olet hajukas, anna oma pusu kobratstusellesi !**

KOHOKKAITA JA LÄSSÄHDYKSIÄ

Sain lahjaksi ranskalaisesta 1600-luvulla ilmestyneestä keittokirjasta tehdyn suomenkielisen laitoksen ”**Keittotaidon kannettava käsikirja**”.

Etsin sieltä kohokkaita mutta en löytänyt. Kirja on kyllä muuten hauska ja opettavainen, kun siinä on monien ruokalajien kohdalla myös 1600-luvulla kirjoitettu ”Tohtorin sana” ruoan sopivuudesta erilaisille ruokailijoille. Koska sukuseuramme viirissä on ongenkohon kuva, otan pari esimerkkiä kaloista tohtorin neuvoista:

”**Hauki**, joka on kasvanut kirkkaassa vedessä, on sopivan nuori ja jonka liha on sekä pehmeää että napakkaa, on herkullista ja hyvänmakuista. Se on myös ravitsevaa, varsinkin silloin, kun sen valmistamiseen on käytetty viiniä. Se sopii niin herkille henkilöille kuin myös arkavatsaisille”.

”**Lahna** on kevyttä ja terveellistä ruokaa. Se on helposti sulavaa ja maistuu hyvältä, jos se on kasvanut puhtaassa vedessä”.

”**Silli**: ...Suolasilli sopii vain ihmiselle, jolla on vahva temperamentti ja joiden vatsa sulattaa kovat ja katkerat aineet. Siis sellaisille, jotka liikkuvat ja voimailevat paljon ja tekevät raskasta ruumiillista työtä”.

Tässä siis makupaloja. Toistan aikaisemman vetoomukseni, että saisimme Kohokohtiin ja kotisivulle hauskoja ja jännittäviä reseptejä ja niihin liittyviä erikoisia tai muuten vain hauskoja juttuja. Kohokasreseptit ovat tietysti toivelistan kärjessä, mutta sieni-, kala- ja riistapuolikin on tervetullutta. Kun suvussa on tiettävästi pari kolme karhunsyöjääkin, kohdistan erityisen vetoomuksen heille.

Reseptipuolelle kuuluvat tietysti myös leivonnaiset. Tältä suunnalta saimme kovan näytön Kohoskahveilla Hollolassa Ritva-Liisa ja Matti Tanhuanpään kodissa. Siellä olivat kotileipurit ahkeroineet niin, että pöytä notkui. Ehkäpä Ritva-Liisa aloittaa seuraavissa Kohokohdissa tai kotisivulla leipomisreseptien sarjan.

Oheinen kuva kertoo jo aika paljon aiheesta!

Hollolan Kohoskahveilla tilaisuuden emäntä Ritva-Liisa Tanhuanpää herkullisten leipomustensa äärellä.

Savusauna kaupungin keskustassa ei kuulu aivan normaaliin varustukseen edes Suomessa. Tällainen ihme meille oli kuitenkin tarjolla, kun olimme Kohoskahveilla Kauhajoella Kaleva Mattilan vieraina. Ihan totta: hänellä on joenrantasauna vajaan parinsadan metrin päässä suurten katujen risteyksestä, kuitenkin hyvin katseilta suojattuna. Ja lölyt olivat tietysti ensiluokkaiset!

”Lannoitus lisää kasvua - ja nopeasti”. Tämä oli 1960-luvun metsänlannoitusmainos isäni työpaikalla. Mainos tuli mieleen sukuseuran 25-vuotisjuhlakokouksessa, jonka pitopaikkaan vaikuttivat suunnistussuhteet – Fagervikin isäntä kun on Karjaan suunnalla vaikuttavan sukuhaaramme pitkäaikaisia suunnistuskavereita. Paikalla oli myös ainakin yksi suunnistuspariskunta sukumme piiristä. Voidaan siis arvella, että ”Suunnistus lisää suhteita – jopa elinikäisiksi”.

Kohonen ja Lempinen – The Next Generation: tämän ensi-ilta oli nähtävissä Fagervikissä juhlakokouksessamme, kun paikalla oli myös alle 30-vuotiaiden edustusta. Usein käy niin, että sukuseuratilaisuudet aiheuttavat nuorissa ensikertalaisissa jonkinlaisen allergiareaktion. ”The Next Generationia” voi rohkaista kertomalla, että siedätyshoito, siis toistuva osallistuminen sukuseuran tapahtumiin, lievittää oireita nopeasti ja lopulta hävittää ne kokonaan.

Serkustapaaminen Kärkölässä

Martti (Pekka/Toivo) ja **Seija Kohonen** kutsuivat kesällä 2012 kotitalalleen Kärkölään serkkujaan. Tavoitteena oli käynnistää keskustelu suvun alkujuurista ja aloittaa heidän sukuhaaransa historiatietojen kerääminen. Kyseessä on ns. ”viiden Pekan haara”, koska siinä on viidessä peräkkäisessä sukupolvessa Pekka Kohosia. Tässä yhteydessä puhutaan nuorimman eli viidennen Pekan (1882-1966) jälkeläisistä.

Paikalla olivat Martin oman perheen lisäksi **Aulis ja Pekko Kohonen** Einon sukuhaarasta, **Päivi Salmesvuori** Onnin sukuhaarasta sekä **Jari ja Riitta Kohonen** Olavin sukuhaarasta.

Samalla juhlittiin sekä Seijan että Martin kesällä olleita syntymäpäiviä. Mukana olivat myös Martin veli **Markku Kohonen** Raija-vaimonsa kanssa, sekä hänen poikansa **Jari ja Jyri Kohonen**.

Martti kertoo, että tällainen serkustapaaminen on melko harvinaista, kun kaikki asuvat hajallaan ympäri Suomea ja välimatkat ovat pitkiä.

Jari Kohonen piti tilaisuuden antia merkittävänä lähtölaukauksena sukutietojen keräämiselle. Samalla nautittiin Seija-emännän laittamasta runsaasta tarjoilusta ja pöydän antimista karjalaiseen tapaan hersyvän yhdessäolon merkeissä.

Kokouksen aiheena oli Pekka Kohosen sukuhaaran kartoittaminen ja lähtölaukaus kirjallisen koosteen tekemiseen. Sitä voisi sitten julkaista myös Koho-kohtia -lehden sivuilla vaikka jatkokertomuksena. Tuotoksen tekemiseen osallistuvat kaikki oikeanpuoleisessa kuvassa olevat serkut omien vanhempiensa osalta, Aulis Kohonen vanhimpana toimii tietojen kokoajana.

Pihalla otetussa kuvassa vas. Raija Kohonen, Markku Kohonen (Martin veli), Riitta Kohonen, Martti Kohonen, Seija Kohonen ja Jyri Kohonen (Martin nuorin poika)

Myöhästyneet onnitellut syntymäpäivän johdosta. Seija Kohonen täytti 7.7.2012 65-vuotta, tässä kotonaan kukkien ympäröimänä

Sukutauluja tutkimassa vas.: Jari Kohonen, Pekko Kohonen, Martti Kohonen (takaa päin), Päivi Salmesvuori, Aulis Kohonen vaimoineen ja oikeassa laidassa Martti Kohosen poika Jari Kohonen.

Martti Kohonen kertoi, että tällä hetkellä ei ole vielä valmista tekstiä julkaistavaksi, mutta kar-toitustyö on vireillä.

Työn tuloksia odotellessa voi asiaan tutustua käymällä sukuhistorian ”Karmalasta kauem-malle” sivuilla (mm. 87 ja 201). Siellä on ker-rottu ”Viiden Pekan” Kohosista.

Siellä on myös valokuva Toivo, Eino ja Onni veljeksistä 1930 luvulla.

Jari Kohonen/Martti Kohonen/Pirjo Lehtinen

Sukuseuran perustaja ja kunniajäsen on poissa

Aaro Juhani Kohonen

s. 20.8.1930

k. 3.2.2013

Jokainen ihmiselämä on arvokas ja ainutkertainen, Aaro Kohosen elämä muiden myötä. Mutta ihmisen elämänsä on ainutkertainen myös elämänvaiheesta, tarkkailijan tai läheisen näkökulmasta tai vaikkapa muusta sukulaisuudesta riippuen.

Ohessa Aaron sisko, Rauni, muistelee veljestään lämmöllä. Samoin myös Aaron poika, Ari. Raunin muistoissa pitäjän pastori ostaa yritteliäältä koulupoika Aarolta jo liitsaantuneet vadelmat täydestä määrästä. Ari kertoo, kuinka rohkea insinööri Aaro kauppaa venäläisille paperitehdasrakenteiden suunnittelua. Ihmiselämän saman puolen käännteitä nämäkin.

Sairasvuoteen vaatekaapinhyllyllä Aaron laskutikki hyvästeli isäntänsä, mutta osasi Aaro laskea lapsena jo ilman laskutikkiakin. Saamme lukea lisää Raunin ja Arin kynästä seuraavilla sivuilla.

Aaroa muistelevat myös Kohosen Sukuseuran nykyinen esimies Jussi Simpura sekä Aaron ”kaksinkertainen” serkku Teuvo Ijäs.

Siunaustilaisuus Espoonlahden kirkossa. Kuvassa lähiomaiset jättivät kukkatervehdyksensä, vas. Tapio Kohonen, Ellen Kohonen ja Ari Kohonen.

Siunaustilaisuus pidettiin Espoonlahden kirkossa lauantaina 2.3.2013 klo 12. Hiljennyimme muistamaan kunnioitettua sukumme pitkäaikaista esimiestä ja kunniajäsentä Albinonin Adagion urkumusiikin soidessa.

Tämän jälkeen läheiset, sukulaiset ja ystävät jättivät kukkatervehdyksensä. Sen jälkeen lauloimme yhdessä virren ”Maa on niin kaunis”.

Siunauksen toimitti pastori Seppo Salmensaari. Siunaustilaisuuden lopuksi Hannu Jurmu lauloi hengellisen laulun ”Olen kuullut on kaupunki tuolla”.

Kirkossa tapahtuneen siunaustilaisuuden jälkeen pidettiin muistotilaisuus Aaro Kohonen Oy:n tiloissa Kuitinmäessä. Paikalla olivat lähiomaiset, sukulaisia, ystäviä ja entisiä työtovereita. Kuulimme useita puheenvuoroja, joissa muisteltiin Aaron elämänvaiheita aina Sortavalan lapsuus- ja nuoruusvuosista näihin päiviin saakka sekä yksityiselämän että työelämän puolelta.

Risto Siirilä muisteli Aaroa työtoverinaan, hänellä oli pelkästään hyviä muistoja kymmenien vuosien työtoveruuden jälkeen.

Seuraavalla sivulla voi tarkemmin lukea joitakin otteita näistä muistelmista.

Pekka Simpura ja Pirjo Lehtinen

(Aaro Kohonen Oy on suorittanut Espoonlahden kirkon rakennesuunnittelun.)

Muistoja Aaro Kohosen taipaleelta Rauni-siskon kertoma

Lapsuusmuistoja

Aaro vietti varhaislapsuutensa vanhempiensa Heikki ja Anna Kohosen os. Ijäs omistamalla Koivuken-
nään tilalla Sortavalan maalaiskunnan Riekkalan
saarella. Tila oli pieni eikä antanut perheelle toi-
meentuloa, vaan tuloja oli hankittava tekemällä toi-
tā tilan ulkopuolella, kuten Suomen lukuisilla pien-
tiloilla yleensäkin. Tila oli noin kuuden kilometrin
etäisyydellä Sortavalan kaupungista, joten työn-
saantimahdollisuudet olivat paremmat kuin kauka-
na asutuskeskuksista olevilla tiloilla, niinpä Heikki
kävi yleensä rakennustöissä Sortavalan maalais-
kunnassa tai kaupungissa. Muiden töiden ohessa
hän teki myös hevoskauppaa.

Perheeseen kuului tuolloin vanhempien lisäksi kol-
me lasta, Lassi, Aaro ja minä. Myöhemmin syntyi
vielä Erkki.

Talvisodan uhatessa miehet kutsuttiin ylimääräisiin
kertausharjoituksiin lokakuussa. Silloin myös kou-
lut lopettivat toimintansa. Aaro oli tavisodan ai-
kaan 9-vuotias. Joskus Aaro muisteli, että koulun
loppuminen oli ujolle pojalle helpotus, kun hänen
vuoroansa ei tullutkaan pitää luokan edessä esitel-
mää. Aikuisena hän kuitenkin oli valmis esittämään
luokkakokouksissa ”Kiirastulen runoja”.

Talvisodan päättyessä 13.3.1940 äiti ihmetteli,
miksi rintaman äänet lakkasivat kuulumasta ja oli
aivan hiljaista. Radion uutisista kuultiin aselevosta
ja evakuoinnista. Se sai äidin itkemään, kun täytyy
lähteä vieraisiin. Lohdutin äitiä ehdottamalla, että
ei mennä vieraisiin, vaan Yrjö-sedän luo Valamoon.

Evakkoonlähtö

Evakuoinnin alkaessa Lassi ja Aaro olivat Juho- ja
Ake-enon luona Tuoksjärvellä. Minulla oli suuri
huoli siitä, että pojat pääsevät samaan joukkoon äi-
din ja minun kanssa. Ensimmäisen yön vietimme
tyttökoulussa lattialla nukkuen. Sinne pojatkin saa-
puivat. Sortavalasta lähdimme matkaan junalla. Äi-
din huonon kunnon takia pääsimme sairausvaunuun.
Minulla oli siellä ruhtinaalliset olot, kun joku nosti
minut tavarahyllylle tungoksen keskeltä.
Loppumatkan kuljimme hevoskyydillä Kempeleel-
tä Oulunsaloon Ala-Kaakisen taloon. Sinne suureen
tupaan majoitettiin kaksi evakkoperhettä. Eniten
karjalaistyttö hämmästeli katossa olevia leipävar-
taita kuivine leipineen. Äitihän oli leiponut joka
lauantai. Talvi ja kevät kuluivat Oulunsalossa.
Miehet palasivat sodasta. Talon isännän sodasta pa-
lattua kurri eli maito, josta kerma oli kuorittu pois,
vaihtui ruokapöydässä kokomaidoksi.

Keväällä Lassi ja Aaro sairastuivat ihotulehduk-
seen. Märkiviä äkämia oli kaikkialla.

Sodasta palannut isä vei pojat lääkäriin polkupyö-
rällä. Aaro istui tavaratelineellä ja Lassi polki omaa
pyöräänsä, joka oli köydellä sidottu isän pyörän pe-
rään, joten hän sai vetoapua isältä. Matka oli tulok-
sellinen. Presipitaatti-salvalla äkämät paranivat.
Kesän tultua muutimme Haukiputaan Kellon ky-
lään, mistä isä oli vuokrannut asunnon Kivarin ta-
lon piharakennuksesta. Rakennus oli siirretty Teri-
joelta, jossa venäläisten omistamat huvilat oli Suo-
men itsenäistyttyä otettu Suomen valtion omistuk-
seen edelleen myytäviksi. Haukiputaalla Lassi ja
Aaro pääsivät ansiotyöhön tekemään paikalliselle
yrittäjälle laatikoita, joihin pakattiin jäkälää Saksan
kukkakauppoihin lähetettäväksi. Kivarin väen
kanssa ystäväystyttiin niin, että äiti oli Karjalaan
palattuaan kirjeenvaihdossa emännän kanssa.
Aune-täti asui mummon kanssa Oulaisissa, jossa
oli oppikoulu. Hän otti Lassin luokseen asumaan.
Näin Lassi pääsi aloittamaan oppikoulun. Seuraa-
vana vuonna Aaron aloittaessa oppikoulun koko
perhe oli muuttanut Oulaisiin.
Oulaisissa Lassi ja Aaro innostuivat ravustamaan.
Itse ei rapuja syöty, mutta heillä oli ostaja tiedossa.
Jo ensimmäisenä yönä he saivat runsaan saaliin,
jonka he jättivät vasussa liiteriin aamua odotta-
maan. Pettymys oli melkoinen, kun aamulla vasus-
sa oli vain muutama rapu. Onneksi pojat huomasi-
vat, että rapujono oli matkalla liiteristä kohti Pyhä-
joen rantaa. Niin he saivat kerätyksi ravut uudes-
taan talteen.

Paluu Karjalaan

Keväällä 1942 palasimme takaisin Karjalaan Riek-
kalan saareen. Koti oli ehjänä. Me lapset aloimme
heti ensimmäisenä iltana heitellä palloa pihalla.
Pallo osui eteisen ikkunaan, joka särkyi. Tämä sai
äidin tuimasti sanomaan: ”Eivät ryssät särkeneet,
mutta nämä särkee.”

Aaro oli yrittäjä jo lapsena; hän oli poiminut met-
sästä villivadelmia ja lähti mummon kanssa myy-
mään niitä Sortavalan torille.

... jatkuu

Rauni: ”Yhteisten muistojen muistelijaa on poissa”
Kuvassa mukana Susanna ja Teuvo Ijäs

Matkalla mehukkaat vadelmat vajosivat niin, ettei ämpäri heidän kaupunkiin tullessaan enää ollutkaan täynnä, mikä tietysti huolestutti Aaroa.

Ennen torille tuloaan he tapasivat mummon tuttavan pastori Pirisen, joka halusi ostaa marjat. Hän uskoi, että ämpäri oli kotoa lähtiessä ollut täynnä ja maksoi täyden hinnan.

Usko elämisen jatkumiseen Karjalassa oli vahva. Jatkosodan aikana saatiin Riekkalan saareen sähkö. Jatkosodan aikana toimivat myös koulut. Lassi ja Aaro kävivät Sortavalan lyseota ja minä ensin kansakoulua ja sitten vuoden Sortavalan tyttökoulua.

Uudelleen evakkoon

Uusi evakuointi alkoi kuitenkin syyskuussa 1944. Isä oli saanut hommatuksi meidän ja naapurimme Karpolan käyttöön härkävaunun, johon sijoituimme äiti, Aaro ja minä, Karpolan perhe sekä kummankin perheen lehmät ja lampaat. Isä ja Lassi jäivät vielä Sortavalaan viljankorjuuseen.

Vaunuun tehtiin laveri, jonka päälle sijoitettiin lehmien heinät. Eläimet olivat laverin alla ja ihmiset yllä heinien seassa. Siellä oli hyvä tehdä matkaa ja nukkua.

Vähän hämminkiä syntyi junan ollessa Pönttövuoren tunnelissa. Laverirakennelmat alkoivat pettää ja tavarat olivat vaarassa pudota lehmien päälle. Aaro sai kuitenkin pidetyksi laveria paikoillaan. Tunnelista päästyä sitä nähtiin korjata.

Niin saavuimme Virroille ja majoituimme Karpolan perheen kanssa taiteilija Erkki Kuloveden omistamaan Metsolan taloon, jonne isä ja Lassikin myöhemmin tulivat. Taloon oli majoitettu myös aikaisemmin Inkeristä Suomeen tuotu Kimalaisen perhe, jonka oli palattava rauhanteon jälkeen Neuvostoliittoon. Perheen teini-ikäinen tytär iloitsi kotiin pääsystä, mutta hänen äitinsä ennakoivat tulevaa kuis-katen: ”Katri ei tiedä, mikä odottaa.” Katrin veli Matti oli ollut heimopataljoonassa sotimassa Suomen puolella eikä voinut ajatellakaan Neuvostoliittoon paluuta. Pakkokeinot Matin palauttamiseen olivat olemassa. Nimismies ilmoitti kuitenkin etukäteen, milloin Matti tullaan pidättämään ja niin Matti ehti pakenemaan ja pääsi todennäköisesti Ruotsiin.

Metsolan tilan omistajalla Erkki Kulovedellä oli myös opettajan virka Helsingin yliopistossa. Kun maanviljelys ei ollut hänen ainoa elinkeinonsa, joutui hän luovuttamaan tilansa karjalaiselle Julkun perheelle. Kuloveden perhe ystävystyi meidän perheemme kanssa. He kävivät tapaamassa meitä Virroilla ja vielä myöhemmin äidin siunaustilaisuudessa Helsingissä.

Aaro lähti 14-vuotiaana veljensä Lassin kanssa Vaasan lähelle Pirttikylän meijeriin töihin ja ruotsin kieltä oppimaan. Kesän lopulla töiden päätyessä he saivat ison laatikollisen juustoja. Elettiin säännöstelyaikaa.

Poliisit tarkastivat junassa matkustajien matkatavarat mustan pörssin kaupan takia. Pojat pelkäsivät menettävänsä juustonsa. Tullessaan poikien kohdalle poliisit kuitenkin totesivat, ettei nuorten poikien tavaroita kannata tarkastaa ja niin pojat saivat tuoduksi juustot kotiin.

Elämä jatkuu Virroilla

Elämä alkoi muotoutua uusissa oloissa. Isä hankki perheelle toimeentulon ostamalla Virtain osuuskau-palle teuraskarjaa ja pitämällä kioskihavilaa, jossa myytiin kahvia, äidin tekemiä pullia, makeisia ja kaljaa. Syksyllä lapset lähtivät oppikouluun Haapamäelle, koska Virroilla ei ollut vielä silloin oppikoulua. Lassi meni viidennelle, Aaro neljännelle ja minä toiselle luokalle. Kouluun kuljimme keski-koulussa ollessamme junalla. Lukioluokilla ollessamme meidän piti asua Haapamäellä. Silloin ei tullut ajatelleksi, mikä ponnistus vanhemmille oli kouluttaa kolme lasta vieraalla paikkakunnalla heidän pyrkiessään näin helpottamaan lastensa ja lastenlastensakin tulevaisuutta. Tämän me kiitollisina muistamme.

Vuonna 1948 perheeseen syntyi kolmas poika Erkki. Samana vuonna Lassi lähti Helsinkiin opiskelemaan, ja seuraavina vuosina myös Aaro ja minä.

Harrastuksista liikunta oli tärkein

Aaron keskeisiä ominaisuuksia olivat liikkuminen, yrittäjäys ja vastuun kantaminen. Aaron liikuntaharrastukset alkoivat varsin varhain.

Välirauhan aikaan järjestettiin Suomi-Ruotsi maaottelumarssi, mihin 10-vuotias Aaro osallistui kävellen miesten mukana 15 km, vaikka lasten ja naisten matka oli 10 km. Suomi voitti maaottelun ylivoimaisesti.

Talvisin ulkoiltiin suksilla mäkeä laskien ja hiihdellen. Ei ollut latukoneita, vaan ladut oli tehtävä itse. Aaron hiihtoharrastus jatkui halki vuosikymmenten. Lukuisia kertoja hän osallistui Finlandia- ja Vasa-hiihtoon. Hänestä oli tärkeätä saada myös lastenlapsensa omaksumaan hiihtotaito, ettei heidän tarvitsisi opetella sitä vasta sotaväessä. Vain nuorin pojanpojista jäi lumettomien talvien tai ukin huonon kunnan takia tätä opetusta vaille.

Kesäisin harrastettiin pallopelejä ja myöhemmin golfia. Kesäistä liikuntaa Aaro jatkoi myöhemmin osallistumalla moniin maratonjuoksuihin aina New Yorkia ja Lontoota myöten. Sulkavan soutuihin hän kokosi joukkueen firmansa miehistä. Surullista, että Aaron sairaus ilmeni ensiksi liikuntavaikeuksina.

Jonkin verran näyttelijätaipumuksiakin Aarolla oli. Kuulen vieläkin korvissani hänen parahduksensa ”Venla”, kun hän esitti Jukolan Juhania Haapamäen yhteiskoulun teinikunnan vuosijuhlassa Haapamäen Suojalla. Myöhemmin pienessä piirissä hän usein esitti eversti Adolf Ehrnrootia.

.... jatkuu

Oman perheen perustaminen

Vuosi 1954 oli Aaron elämässä tärkeä. Silloin hän tultuaan serkkunsa Eeva-Maijan ristiäisistä Mikkelistä meni Botnialle osakuntatansseihin ja tapasi Ellenin. Siitä seurasi retkeilyä Seurasaarella, kihlat ja vihkiäiset. Aikanaan syntyivät Ari ja Tapio. Kolmisenkymmentä vuotta myöhemmin ukki sai ilokseen poikien pojat Tuomaksen, Nikolaksen, Markuksen ja Antonin. Oli koskettavaa nähdä, kun Aaron siunaustilaisuudessa oman perheen miehet kantoivat arkun odottavaan autoon.

Aaro oli hyvin isänmaallinen. Hänelle oli tärkeää aluksi sotaveteraanien ja myöhemmin Espoon kaupungin järjestämään itsenäisyyspäivän juhlaan sekä Tapiolan kirkossa pidettyyn Talvisodan päättämishuhlaan osallistuminen. Yrjö Jylhän ”Kiirastulesta” hän esitti useita runoja ulkoa yhdessä itsenäisyyttä juhliessamme.

Todellinen vastuunkanto oli ominaista Aarolle. Kun äiti sairastui Oulaisissa, ja me lapset olimme etelässä, Aaron toimesta äidille hommattiin koti Pohjois-Haagasta. Niin me saimme olla äidin lähellä hänen viimeisen elinvuotensa ajan. Muutamaa vuotta myöhemmin Aaro oli isän vuoteen vierellä hänen kuolinhetkellään.

Sairastuminen

Sitkeyttä ja kärsivällisyyttä kysyttiin Aarolta hänen sairastuttuaan, mutta valitusta ei kuultu. Kun kävimme hänen luonaan Puolarmetsän sairaalassa, kuulimme aina viimeiseksi ”kiitos käynnistä”.

Aaro oli minulle lapsuudessa leikkiveri, nuoruudessa kumppani ja avunantaja, aikuisuudessa toveri ja vastuunjakaja. Meille on ollut se iloinen asia, että olemme asuneet lähekkäin ja voineet tavata usein varsinkin eläkeiän koitettua. Olemme voineet viettää aikaa yhdessä, viihtyä yhdessä ja muistella yhdessä. Kouluajojen muisteluun Ollikin on voinut osallistua, kun olemme kaikki kolme käyneet samaa koulua.

Usein Olli haki Aaron ja Ellenin meille juttelemaan, Aaro kun ei saanut sairautensa takia enää ajaa autoa, tai me menimme heidän kotiinsa Puolukkatielle.

Nyt on yhdessä muistelun aika ohi, mutta eivät katoa he, jotka sydämessämme asuvat. Ei katoa Aaroveri.

Menneitä muistellen Rauni

Ari Kohonen:

HAVAINTOJA AARO KOHOSEN ELÄMÄNTAIPALEELTA

Edellä Rauni-täti kirjoittaa perheen muistoja lähinnä kouluajoilta ja evakkomatkoilta.

Isän elämä sivusi mielestäni varsin kiinteästi ja mielenkiintoisesti Suomen talouselämän ja yhteiskunnan kehitystä. Seuraavassa on oma subjektiivinen näkemykseni asioista.

Ensimmäinen tärkeä asia oli kansakunnan koulutustason nostaminen. Tämähän on ollut täysin keskeistä maan kehityksen kannalta. Elämä pientilalla ei olisi tarjonnut kummoisia mahdollisuuksia lapsille, ja vanhemmatkin ymmärsivät tämän. Opintielle lähdettiin, vaikka kunnan koulukyytejä ei ollut tarjolla. Uskoisin, että yksi evakkoon lähdön myönteinen piirre näin jälkikäteen tarkasteltuna oli se, että vaatimattomista oloista oli pakosta lähdettävä ja yritettävä jotain uutta. Osalta evakoista se olisi ilman pakkoa jäänyt tekemättä. Muu yhteiskunta otti evakot ilmeisen hyvin vastaan. Sama kieli, uskonto ja suunnilleen samat tavat tekivät asian helpoksi verrattuna nykyisiin maahanmuuttajiin.

On oikeastaan aika yllättävää, että koulua pystyttiin käymään normaalissa aikataulussa ja ilmeisesti normaaleilla vaatimuksilla. Ylioppilaaksi tulon jälkeen Teknillinen korkeakoulu vaikutti luontaiselta jatko-opiskelupaikalta. Matematiikka oli sujunut ja toisaalta velikin oli jo ehtinyt mennä samaan paikkaan edellisenä vuonna. Rakennusosaston valinnassa ei kuulemma ollut perusteellista analyysia taustalla, pikemminkin intuitio siitä, että maassa on paljon rakentamista tulevaisuudessa. Isä suuntautui suunnitteluun varsin pian, ei käytännön rakentamiseen.

... jatkuu

Ari Kohonen piti puheen muistotilaisuudessa ja kertoi laaja-alaisesti isästään sekä työelämässä että yksityiselämässä.

Kun äskettäin siivosimme paikkoja, vastaan tuli paljon vihkoja, joihin oli siistillä käsialalla systemaattisesti (yksi isän mielisoja) tehty korkeakoulun teoriaa ja harjoituksia. Isä oli teoriaherra. Työmaalla käytiin silloin tällöin tarkistamassa, että homma on edistynyt oikein. Hän ei koskaan mökeillä eikä kai muuallakaan nikkaroinut tai rakentanut itse mitään.

Jo opiskeluaikana isä ilmeisesti sattumalta meni töihin suunnittelutoimistoon, joka oli erikoistunut teollisuuden rakentamiseen. Sotien jälkeen teollisuuden rakentaminen oli talouskasvun perusedellytys. Valuutasta oli pulaa ja vaihtotase kroonisesti negatiivinen. Tuontisäännöstelyllä varannot suunnattiin teollisuuden edellytysten parantamiseen. Autoja, kahvia jne. tuotiin ainoastaan säännöstelyn puitteissa. Itselle tulee mieleen verrata tätä nyky-Venäjään, josta oligarkit kuppaavat rahaa pois maasta sinne investoimatta. Tällä menolla Venäjä ei ikänä tule pääsemään eroon riippuvuudestaan energiaviennistä. Se ei isän mielestä kai olisi paha juttu. Me lapset kyllä opimme sujuvasti puhumaan ryssistä.

Isä pärjäsi teollisuushankkeissa ilmeisen hyvin ja sai 60-luvulla merkittäviä hankkeita vedettäväkseen. Suomi ei vielä tällöin vienyt länteen paljon muuta kuin puunjalostuksen tuotteita. Sotakorvausten jatkeena kehittynyt Neuvostoliiton kauppa oli monille aloille tärkeä. Vaihtokaupan puitteissa Neuvostoliitossa ei ollut likimainkaan samanlaista kilpailua kuin lännessä. Suurin kynnys oli saada oman firman tuotteet niille listoille, joita itänaapurit ostivat. Sen jälkeen kannattavuus oli turvattu.

Enson eli Svetogorskin aivan rajan pinnassa olevan vanhan suomalaisen paperitehtaan uudistaminen oli suuressa määrin poliittinen hanke. Tämä oli kooltaan niin suuri, että suomalaiset rakennusyhtiöt muodostivat yhteisyrityksen, Finn-Stroin. Tällä saatiin suuremmat resurssit ja samalla kaikki isot firmat pääsivät jakamaan kakkua ilman varsinaista kilpailua. Isä oli suunnittelupuolella projektipäällikkönä. Kuten usein aloilla, jotka eivät niinkään vaadi pääomaa kuin omaa päätä, nuorempi polvi alkoi turhautua siihen, että melko iäkkäät omistajat eivät halunneet jakaa omistusta, mutta eivät nuorempien mielestä enää tuoneet paljonkaan lisäarvoakaan. Kun heillä oli varmuus, että henkilöinä he saavat Svetogorskista merkittävän suunnittelutilauksen joko vanhan tai oman uuden firman nimiin, päätös oli ilmeisesti kohtalaisen helppo. Isä ja kaksi osastopäällikköä olivat uuden firman omistajat ja mukaan tuli joukko avaintyöntekijöitä.

Aaro Kohonen Oy (AKO) aloitti vuonna 1972. Idänkauppaa jatkettiin Kostamuksessa ja Viipurissa öljynhinnan voimakkaan nousun kasvatettua naapurin ostovoimaa.

Myös Suomessa teollisuus ja rakentaminen oli hyvässä myötätuulessa aina 90-luvun alkuun Neuvostoliiton romahtamiseen ja vahvan markan pähkähulluun turmiolliseen kokeiluun asti.

Firman vaiheet on seikkaperäisesti kerrottu heidän historiikissaan. Oman toimitalo saatiin valmiiksi 1979 ja 80-luvulla hankittiin selvä osake-enemmistö Teknillinen laskenta Oy:stä, Teklasta. Tämän taustalla ei vaikuttanut olleen selvää strategiaa, vaan ilmeisimminkin tilanteeseen tarttuminen.

Isän rakennussuunnittelijan ura siis sivusi läheisesti talouselämän suuria trendejä: jälleenrakennus, teollisuuden laajentaminen, idänkaupan kulta-ajat ja myös teollisuuden kansainvälistyminen. 90-luvun alun suuri lama romahdutti rakentamisen. Vain harva alan isommista toimijoista säilyi pystyssä tai ainakaan vanhoilla omistajillaan. Suunnittelijoilla oli hieman helpompaa, koska henkilöstöä voitiin vähentää. Akolla oli parhaimmillaan ollut yli 200 työntekijää ja laman seurauksena se putosi alle sataan. Vähennyksiä tehtiin koko ajan liian hitaasti ja toiminta oli voimakkaasti tappiollista. Konkursilta pelasti ainoastaan se, että tytäryhtiö Teklan toiminta ei tuolloin painottunut rakennusalaan ja sillä meni hyvin.

Suunnittelutoimistossa tehtiin parikin yritystä sukupolvenvaihdokseksi, mutta ne eivät onnistuneet hyvin. Viimein firma myytiin 2003 Finnmapille. Finnmap oli puhdistanut pöydän konkurssin avulla ja päässyt hyvään kasvuun maan talouden toipuessa 90-luvun lopulla. Kehitys kuitenkin jatkui niin, että ruotsalainen pörssiyritys Sweco osti Finnmapin 2011. Nykyiset noin 100 Aaro Kohonen Oy:n työntekijää toimivat edelleen vanhoissa tiloissa ja vanhalla nimellä.

Suunnittelupuolen myynnin jälkeen omistusyhtiö Gerakon pääasialliseksi toiminnaksi jäi Teklan suurimman osakkaan rooli. Tekla listautui pörssiin 2000 teknohuuman loppuvaiheissa niin, että osakkeita ei hinnoiteltu perusteettoman korkealle. Kehitys ei sujunut hyvin, lähinnä yhden täysin epäonnistuneen yritysoston seurauksena.

Tämä aiheutti tappioiden lisäksi muutakin hämminkiä firmassa. Tästä seurasi johdon vaihtaminen ja minä aloitin toimitusjohtajana 2004.

... jatkuu

Minusta huolimatta liiketoiminta tervehtyi varsin pian ja Tekla oli usean vuoden ajan pörssin kannattavimpien firmojen joukossa. Tässä nähtiin globalisaation myönteisiä puolia. Suomesa tehtävää siistiä sisätyötä saatiin hyvällä hinnalla myytyä ympäri maailmaa. Lopulta keväällä 2011 amerikkalainen Piilaaksossa pääkonttoriaan pitävä firma tarjosi koko Teklasta niin korkean hinnan, että emme uskaltaneet olla myymättä. Tämän jälkeen olemme osallistuneet taloustalkoihin sijoittamalla joukkoon alkuvaiheen yrityksiä. Ainakaan vielä niistä mikään ei ole ollut erityinen menestys.

Isä ymmärsi tietotekniikan merkityksen ylätasolla. Hänen omassa kourassaan viihtyi kuitenkin laskutikku, aivan loppuun sairaalan vaatekaappiin asti. Laskujen maksu netissä alkoi sentään sujua. Teklan menestyneimmäksi liiketoiminnaksi kasvoi 2000-luvulla kantavien teräsrakenteiden suunnittelu tietokoneavusteisesti. Tämän alku 80-luvulla johtui silloisesta konsernisuhteesta suunnittelutoimistoon. Jos sain lehtijutussa mainittiin, että Teklan pääomistaja on it-mies Aaro Kohonen. Jos hän itse olisi päässyt korjaamaan tekstiä, niin kommentti olisi ollut: ei, en ollut ilmatorjunnassa, olen pioneeri.

Maanpuolustus oli isällä korkeassa kurssissa. Joskus tuntui, kuin hän olisi harmitellut, ettei ehtinyt päästä rintamalle, vaan joutui tyytymään sotilaspoikien ansiomitaliin. Kertausharjoituksiin hän lähti aina mielellään ja päiviä niissä kertyi sen verran, että arvoksi kohosi insinöörikapteeni. Kohokohta oli Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi.

Perhe-elämän puolella hän myös osallistui yleiseen yhteiskunnalliseen kehitykseen. Puoliso löytyi Helsinkiin muuttaneiden joukosta. Ensimmäinen yhteinen koti oli Otaniemen teekkarikylässä. Lähiöiden rakentaminen oli tuolloin hyvässä vauhdissa ja näin seurasi muutto Pohjois-Haagaan. Tapiolan rakentaminen käynnistyi kunnolla 50-luvun lopulla. Isä osui jotain kautta porukkaan, jossa muutama aktiivi sosiaalidemokraatti oli hankkinut tontin kahdeksan asunnon rivitalolle. Varmaan tuosakin käytettiin suhteita. Kustannusten säästämiseksi he ottivat mukaan arkkitehdin, rakennesuunnittelijan ja lvi-insinöörin. Talolla on säilynyt tuo demarileima, ja kaikkiaan neljä

asukasta on ollut ministerinä. Talo valmistui 1961 ja siinä asuttiin 1979 asti. Lasten kannalta Tapiola oli mukava ja käytännöllinen paikka. Kaikki koulut olivat pyörämatkan päässä.

Isä ei ollut poliittisesti kovin aktiivinen, eivätkä poliitikot eivätkä muutkaan ihmiset tavallisesti kirvoittaneet hänestä voimakkaita mielipiteitä. Mieleen tulee kaksi poikkeusta. Hän oli työurallaan tutustunut Tauno Matomäkeen ja ihaili Taunoa yli kaiken. Jos jollakin oli vähäisinkään mahdollisuus, että olisi edes kauempaa nähnyt Taunon, hän aina tenttasi tästä mahdollisuudesta. Toista laitaa edusti eräs toinen vuorineuvos, joka yhteen aikaan oli runsaasti esillä medioissa. Naaman näkeminen tuotti aina kirpeitä kommentteja.

Kesämökkien hankkiminen oli myös yksi yhteiskunnallinen trendi, johon osallistuttiin. Jo 1965 hankittiin Bromarv. Aika monta paikkaa oli katsastettu, mutta valinta päättyi kuitenkin melko kaukana ja ruotsinkielisellä alueella olevaan tonttiin. 1972 hankittiin saari Hiittisistä, koska äiti ei uskaltanut tuulella ylittää Hangon läntistä selkää, mutta rakennuksen ensimmäinen vaihe valmistui vasta 1982. Vapaa-ajan toiminnat keskittyivät mökkeihin. Etelän lomiamme oli myöhemmin pari kertaa golfin merkeissä, mutta ”kuukauden makaamista hiekassa” hän ei ymmärtänyt ollenkaan.

Kuntourheilu oli hänen varsinainen harrastuksensa. Se alkoi selän vihoittelusta 60-luvulla ja sitä alettiin hoitaa säännöllisellä uinnilla Tapiolan hallissa. Myöhemmin tuli lukuisia maratoneja ja pitkänmatkan hiihtoja useissa eri maissa. Golfin hän innostui äitiä myöhemmin pitäen sitä ilmeisesti liian hienostelevana, mutta havaitsi sen olevankin järkevää varttuneempien liikuntaa. Sauvakävelyllä kaatumisesta aivokasvain ensimmäisenä havaittiinkin. Henkilö- ja sotahistoriaa luettiin paljon. Fiktivisistä jutuista Kummisetä sekä kirjana että elokuvana täytti ne tarpeet, muu olisi ollut tuottamatonta turhaketta.

Sukulaisten tapaaminen oli aina tärkeässä roolissa ja niihin mentiin kauemmaksikin. Ilmeisesti yhteiset muistot kotikonnuilta ja sitten evakkoretket tuottivat sekä halua että tarvetta olla yhdessä aivan eri tavalla kuin nykyisin.

... jatkuu

Hän oli aina innolla mukana sukuseuran tapahtumissa. Toki Rauni-siskon tapaamiset olivat isälle ja äidille tärkeitä.

Lastenlapset (4 poikaa) olivat isälle erityisen tärkeitä. Hän kyllä teki oman osansa heidän kuljettamisista. Muutakin tehtiin, kuten golfin pelaamista. Erityistä huolta hän kantoi siitä, että nämä oppisivat hiihtämään. Oppi ilmeisesti meni perille, mutta ei siinä muodossa, että sitä tehtäisiin vapaaehtoisesti.

Ruokaan hän suhtautui lähinnä polttoaineena. Tämän luulisi olevan peruja ajoilta, jolloin sitä ei ollut yltäkylläisyyteen asti tarjolla. Aiheeseen liittyvistä lausumista tulevat mieleen seuraavat: ruokailu on palvelusta, kaikki sopii kaiken kanssa, kalorit ovat kaikkein tärkeimpiä, mitä makeampi sen parempi ja vatsassa ne kuitenkin menevät sekaisin. Näitä toistettiin sen verran usein, että muutkin ovat oppineet käyttämään kyseisiä viisauksia.

Viimeisinä vuosinaan isä joutui seuraamaan maan talouden rakennemuutosta. Toimiston 70-luvulla suunniteltuja tehtaita alettiin sulkea mukaan lukien Kaskisten sellutehdas ja useita paperitehtaita. Näitä kohteita rakennettaessa ei varmasti voitu uskoa niiden eliniäksi vain 30 vuotta. Ainakaan rakenteiden kestävyydestä se ei ollut kiinni.

Vaikka osa tukemistamme start-upeista tulee menestymään, koko maa ei tule elämään peleillä ja webbihommilla. Olen itse liikkunut suhteellisen paljon Aasiassa ja siellä näkee kuinka paljon alueella on työikäistä väestöä ja kuinka jo pakostakin he nyt ovat alhaista elintasoaan nostamassa ahkeruudella ja koulutuksella. Aivan kuin Suomi sotien jälkeen. Me täällä Suomessa emme tule pärjäämään ”saavutetuista eduista” kiinni roikkumalla. Tarvitaan joustavuutta kaikin tavoin sekä pidemmät työurat. Silti keskimääräinen elintaso tulee alenemaan ja tuloerot jatkavat kasvamistaan. Isä onneksi teki työuransa positiivisissa merkeissä. Myöhemmin hän osallistui epäsuoremmin globalisaatioon nähden sen hyvät ja huonot vaikutukset Suomeen.

Hän voinee Tapiolan kirkon siimeksestä tarkastella elämänsä varsinkin monipuolisena ja onnistuneena.

Ari Kohonen

Jussi Simpura:

Kohosen sukuseura jää kaipaamaan Aaro Kohosta, seuran ensimmäistä ja pitkäaikaista esimiestä ja seuramme kunniajäsentä.

Sukuseuran perustaminen lähti liikkeelle 25 vuotta sitten, serkku Niilon merkkipäiväjuhlassa Laajasalossa. Varsinainen perustava kokous oli syksyllä 1988 Aaro Kohonen Oy:n tiloissa, joissa tänäänkin olemme. Aaro hoiti seuran liikkeellelähtöä asialliseen, niukkaeleiseen tyyliinsä ja asiat etenivät hyvässä järjestyksessä: seuralle saatiin säännöt, toimitelimit, tunnus-esineet ja oma lehti Kohokohtia.

Suku oli Aaron, kuten niin monen muun evakkotielle joutuneen elämässä, tärkeä verkosto ja iso osa elämän sisältöä. Aaron kohdalla suku oli lähellä jo Sortavalan Riekkalansaaren Ojavoisissa. Sukua tarvittiin myös sodan aikana ensimmäisellä evakkoretkellä Oulun suuntaan, koulunkäynnin tukemisessa jatkosodan aikana ja sitten asettumisessa aloilleen sodan jälkeen. Aarolla oli tapana esiintyä asiallisesti ja vaatimattomasti, ja hänen suosikkiesittelytyönsä oli ”Insinööri Espoosta”. Aaron katsantotavassa asiat olivat selkeästi oikealla tiedolla perusteltavissa tai sitten eivät.

Tätä siunaustilaisuutta edeltäneenä päivänä tuli kuluneeksi tasan vuosi siitä, kun Aaro viimeisen kerran osallistui suvun ja sukuseuran tapahtumiin. Meillä oli täällä Aaro Kohonen Oy:n tiloissa sukuseuran hallituksen kokous, ja Aaro oli vielä jaksanut lähteä paikalle. Vein hänet kokouksen jälkeen kotiin. Oli kova lumitalvi, ja kun Aaro nousi autosta, hän jäi seisomaan vähän mieteliään näköisenä. Menin kysymään, oliko jotakin jäänyt autoon tai unohtunut. Ei ollut, vaan Aaro mietti, pitäisikö hänen ryhtyä lumitöihin nyt heti vai vasta seuraavana aamuna. En tiedä, tulivatko ne lumityöt tehdyiksi. Mutta nyt on Aaron lumityöt tehty. Hän lapioiden auki monta uraa, joita pitkin meidän jälkeen tulevien on hyvä jatkaa.

*Jussi Simpura, Aaron serkku
Kohosen Sukuseura ry:n esimies*

Teuvo Ijäs:

"Huikean uran rakennusmaailmassa tehnyt sukulaismies, toimitusjohtaja Aaro Kohonen on poissa. Käytimme sukulaisuussuhteestamme Aaron kanssa hänen kehittämänsä nimitystä "tuplaserkku" kuvaamaan sitä, että meillä oli yhteiset isovanhemmat, vaikka emme olleet veljeksiä.

Aaro oli aktiivinen osallistuja suvun tapahtumiin, kuten merkkipäiville ja matkoihin syntymäseuduillemme Karjalaan. Aaro oli ylpeä sukujuuristaan ja karjalaisuudestaan. Leimallista Aarossa oli hänen isänmaallisuutensa.

Aaro oli isojen ja haastavien projektien mies. Hänen komea uransa rakennusalalla kesti yli kolmekymmentä vuotta. Henkilönä Aaro oli hillitty, hallittu, jämätti, insinööri ja herrasmies.

Arvostavasti muistaen Teuvo Ijäs, tuplaserkku

Karjalan kunnailla

Jo Karjalan kunnailla lehtii puu,
jo Karjalan koivikot tuuhettuu,
käksi kukkuu siellä ja kevät on,
vie sinne mun kaihoni pohjaton.

Ma tunnen sun vaaras ja vuoristovyös
ja kaskies sauhut ja uinuvat yös
ja synkkäin metsies aarniopuut
ja siintävät salmes ja vuonojes suut.

Siell' usein matkaní määrätöin
läpi metsien kulkí ja näreikköin,
minä seisoin vaaroilla paljain päin,
missä Karjalan kauniin eessäin näin.

KARJALAINEN, OSIN MYÖS POHJALANEN

Kunniajäsenemme, 90-vuotiaan Kaija Kangasmaan (o.s. Kohonen) kuulumisia

Haastattelin Kohosen sukuseuran uutta kunniajäsentä Kaija Kangasmaata hänen kauniissa kodissaan Laihialla marraskuussa. Kaijan kuulumiset ovat tuoreita:

- Nyt on ollut hyvien uutisten ajat. Lapsenlapseni Essi rakentaa ihan eläkeläiskotini lähelle omakotitaloa, toinen taas, Lauri, siirtyy isännäksi Tyykin taloon. Oma poikani Pertti on tällä viikolla tehnyt tärkeän päätöksen. Hän rakentaa Tyykin maille eläkeläisasunnon.

Sukutilalla riittää siis sukulaisia vastakin. Itse olet täyttänyt syyskuussa täydet 90 vuotta. Mitkä ovat tunnelmasi nyt, kun uusi vuosikymmen on alullaan?

- On onni, että sain täyttää jo 90 vuotta ja olen suurin piirtein terve.

Voisiko ollakin niin, että myönteinen elämänsenteesi on pitkän ikäsi selitys?

- Myönteisen elämänsenteeni taustalla on karjalaisuuteni. Siitä saa joka päivä voimia. On myös tärkeää, että antaa huolensa Korkeimmalle.

Kaijan syntymäpäiviä juhlittiin Ähtärissä hotellissa Mesikämmenessä. Koolla oli Kaija suuri perhe, yhteensä 36 henkeä. Siellä Kaijalle kerrottiin sukuseuran kunniajäsenyydestä.

- Tyttäreni Tuija tuli hyvin virallisen oloisena adressi kädessään ja luki saatesanat. Haluankin kiittää sukuseuraa tässä yhteydessä saamastani huomionosoituksesta! Tilanteessa tuli mieleeni jollakin tavalla Aune-tätini (Simpura) ja meidän yhteiset taipaleemme.

Kaija kertoo, että avioituminen pohjalaismiehen kanssa on ollut varsin myönteinen vaikutuksiltaan. Pohjalaisilta Kaija on oppinut määrätynlaisen suoran suhtautumisen asioihin: mitä on päätetty, se pitää!

Kaija istuu luontevasti työpisteessään. Yhteydenpito sujuu hyvin tietokoneella ja puhelimitse.

Samanlaista suoraselkäisyyttä on Kaijan mukaan tosin ollut myös hänen isänsä sisaruksissa (Juho Kohosen lapsissa). Kaija korostaa myös jälkikasvun olevan elämän onnellisuuden lisäksi. Kolmen oman lapsen lisäksi Kaijan ja Reino-puolison jälkikasvuna on seitsemän lastenlasta. Neljästäkin polvea hänelle on kertynyt 15. - Luojan suuri siunaus on, että kaikki lapset ovat terveitä.

Kaiken keskellä Kaija muistuttaa elämänsä suurimmasta surusta, Reino-puolison menetyksestä. Kaijalla ja Reinolla oli yhteisiä vuosia peräti 62. Reinon sydänsairaus kuitenkin eteni vääjäämättä. Hän sai nukkua kuolonuneeen omassa kodissaan v. 2008.

Miten Kaija on sopeutunut leskeyteen pitkän yhteisen elämän jälkeen?

- Menetykseen ei sopeudu koskaan, mutta surunsa kanssa voi oppia elämään. Vuoden sisällä Kaija joutui kokemaan toisenkin suuren surun. Ainoa sisar Aili kuoli Kauhajoella, Pohjanmaalla hänkin.

- Minulla on ollut vain siis yksi sisko. Hänen kanssaan olen voinut jakaa tunteita avoimesti. Tuntuikin aivan kohtuuttomalta menettää kaksi noin läheistä ihmistä lyhyen ajan sisällä.

... jatkuu

... jatkuu

- Hyvin pian kuitenkin havaitsin, että vain tekemällä jotakin muuta voi selvitä. Ensiksi paikallinen Sotainvalidiväki huomasi, että tarvitsen lisää tekemistä, ja he pyysivätkin minua sihteeriikseen ja rahastonhoitajaksi. Tehtävät edellyttävät yhteydenpitoa sotainvalideihin, ts. kaivattua sosiaalista toimeliaisuutta.

Entä sitten sinun kirjoittamisharrastuksesi. Olethan ollut toimelias silläkin saralla?

- Reinon kuoleman jälkeen pakottauduin kirjoittamaan jotakin Kohosten Valamon aikaisesta elämästä.

(Omakustanne ”Valamon Kohoset” 2009)

Muuta Kaija ei nyt kerro. Tiedän kuitenkin, että pian ilmestyy myös Kaijan kirjoittama jo edellä sivutun Tyykin tilan historia. Kyseessä onkin oikeastaan Kangasmaan suvun historia. Kirjassa kuvataan suvun ja talon vaihteita aina 1600-luvulta alkaen.

Kirjoitustyö on ymmärrettävästi vaatinut vuosien uurastuksen ja paneutumisen aiheeseen.

Elämänmuodostaan tänään ja tässä Kaija kertoo tähän asti syöneensä jatkuvasti itse kasvatamiaan perunoita, porkkanoita, omenoita ja marjoja.

Omakotitalossa asuen se, kuten moni muukin toimi, on vielä onnistunut. Tarvittaessa hyvää apu on ollut lähettyviltä. Tyttäret Tuija ja Hanna käyvät katsomassa äitiään joka viikko. Ainoa poika Pertti tulee paikalle heti, kun tarve vaatii.

- Elämä on minua kasvattanut ja olen tyytyväinen elämääni.

Näihin 90-vuotiaan naseviin lopputoteamukseen sisältyy yllättävän paljon pohdiskeltavaa kaikille meille suvun nuoremmille.

Eeva-Maija Mäki-Maunus (Juho)

LENTSUN LEMPI

*Varjele Luoja ihmislasta
LENTSUN syliin joutumasta.
LENTSU se tahtoo halata
eikä konstejansa salata.
Tuhisuttaa, kolottaa,
oikein lämmöllä porottaa,
yskittää ja kutittaa.
Sekös LENTSUA vain huvittaa!*

*Toki LENTSU on oppinut tietämään,
mitä uhri on joutunut sietämään.
Alkaen hurmasta herätä,
uusia voimia kerätä.
Apunaan pillerit ja ropit
tekevät LENTSUN lemmestä topit.
Liiku ja pidä kuntoa yllä,
ettei LENTSU yllätä hyväilyllä!*

UNTO

Kuvasatoa ja kuulumisia jäsenistöltä

Kaisa Laukkasen (Anni/Erkki/Terhi) ja **Christopher Schoberin** (vas.) häitä vietettiin Itävaltalaisessa maalauskylässä kauniina loppukesän päivänä syyskuussa 2013. Juhlapaikkana toimi vanha maalaistalo ja sen puutarha viiniviljelysten keskellä. Juhliin oli saapunut 17 henkeä sukulaisia ja ystäviä Suomesta. Terhin perhe on viettänyt jo 22 vuotta ulkomailla, ensin Budapestissä ja sitten Wienissä.

Mikko Laukkanen ja hänen morsiamensa **Johanna Frösén** väittelivät molemmat tohtoreiksi keväällä 2013 Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulusta. Oikealla kuva heistä väitöstilaisuuden jälkeen.

Terveisiä ja valokuvia on lähettänyt myös **Ritva-Liisa Tanhuanpää** (Anna/Aino/Sulo). Heidän tyttärensä **Aino-Maria ja Avi Bueno** vihittiin siviilisti jo keväällä 2011 ja tänä vuonna 27.2.13 oli juutalainen hääsemonia Tel Avivissa. Sukua oli yhteensä 22 ja ystäviä Suomesta toistakymmentä. (kuva vas.) Kuvan vasemmassa laidassa takana ovat Ritva-Liisa ja Matti Tanhuanpää ja morsiamen vieressä Saara-Etaferahu, Lauri-Matias ja Jaakko Juhani.

Oikealla olevassa kuvassa on **Jaakko-Juhani Tanhuanpää**, joka valmistui kesällä 2012 Brightonin yliopistosta oppiarvonaan ”Bachelor of Sport and Leisure management”.

Muistoja Kauhajoelta

Oheisen kuvan saimme **Kaleva Mattilalta** ollessamme Kauhajoella Kohoskahveilla keväällä 2012. Kuvassa on **Aili Mattila** (Juho/Yrjö) Hyypän sillalla Kauhajoella vuonna 1949.

Hyypän silta ylittää Kauhajoen kaupungin keskustassa. Taustalla oikealla näkyvällä rannalla on heidän pitkäaikainen yhteinen kotipaikkansa.

Kalevi ja Aili tapasivat toisensa loppiaisena 1950, joten sillalla otettu valokuva ennakoி heidän yhteistä taivaltaan ja tulevaa kotipaikkaansa.

Pirjo Lehtinen

UUTISIA JÄSENISTÖLTÄMME KOHOSTEN KOHOKOHTIA

VALKOLAKKEJA JA VALMISTUNEITA

Terhi Laukkasen (Anna/August/Erkki) poika **Mikko Laukkanen** ja hänen morsiamensa **Johanna Frösén** väittelivät molemmat tohtoreiksi Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulusta, Mikko 10.5.2013 ja Johanna 26.4.2013. (kts. sivu 25)

Jaakko-Juhani Tanhuanpää (Anna/Aino/Sulo/Ritva-Liisa) valmistui kesällä 2012 Brightonin yliopistosta oppiarvonaan ”Bachelor of Sport and Leisure management”. (kts. sivu 25)

Onnittelut saavutusten johdosta!

UUSIA KOHOSIA

Petra Mattila (Juho/Yrjö/Aili/Pekka) ja **Janne Pöllänen** saivat pojan 18.8.2012. Kasteessa hän sai nimekseen **Roni Jami Petteri Pöllänen**.

Niina (Juho/Pentti/Kirsti) ja **Chris Davisille** syntyi 5.8.2012 Kanadassa Torontossa kaksoset: **Frida Melissa ja Jasper Anton**. Näin sai lähes kaksi-vuotias **Fiona** samalla kertaa sekä pikkusisaren että pikkuveljen. Alla kuvassa kapaloissa tyytyväiset pienokaiset.

Onnitteluja koko perheelle!

UUSIA KOHOSIA

Mikko (Matti/Unto) ja **Jenni Kohoselle** syntyi 30.3.2012 poika, joka sai nimekseen **Kosmo Olavi**. Hän on perheen toinen lapsi.

Uudet jäsenet - tervetuloa sukuun!

AVIOLIITTOJA

Terhin Laukkasen tyttären **Kaisa Laukkasen ja Christopher Schoberin** häitä juhlittiin Itävallassa 7.9.2013. (kts. Sivu 25)

24.8.2013 vihittiin Helsingissä Temppliaukion kirkossa **Olli Simpura** (Juho/Aune/Jussi) ja **Taru Tynkkynen**. Nuoripari asuu Lahdessa.

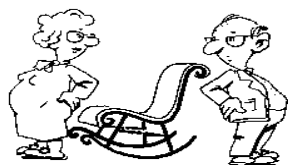
Kaksi vuotta aikaisemmin 16.7.2011 oli Espoossa vihitty Ollin vanhempi veli **Juho Simpura Ling Eleanor Zhangin** kanssa. Tämä jo vähän vanhempi pari asuu nyt Lontoossa.

Carina Lempinen (Anna/Lauri/Lippo) ja **Thomas Stephenson** vihittiin Gibraltarissa 19.7.2013. Myöhemmin vietettiin vielä hääjuhlia sekä Suomessa että Englannissa.

Parhaimmat Onnittelut kaikille aviopareille!

POISNUKKUNEITA

Diplomi-insinööri **Aaro Juhani Kohonen** kuoli 82-vuotiaana Espoossa 3. helmikuuta 2013. Hän oli syntynyt Sortavalan mlk:ssa 20. elokuuta 1930. Hänen elämänvaiheistaan kerromme enemmän lehtemme sisäsivuilla.

KORKEAN IÄN KOHOSET

60 v.

Timo Mattila	25.04.2012
Seija Mattila	07.07.2012
Esa Kohonen	10.05.2012
Eeva-Maija Mäki-Maunus	07.09.2013

65 v.

Pertti Kangasmaa	12.02.2012
Pekka Laitala	04.04.2012
Pekka Lempinen	04.04.2013
Leena Kangasmaa	25.04.2012
Marjukka Tuomola	30.04.2012
Martti Kohonen	12.05.2012
Seija Kohonen	07.07.2012
Sinikka Grönqvist	19.05.2012
Christer Grönqvist	30.11.2012

70 v.

Raija Medley	30.01.2013
Kirsti Hepojoki	07.06.2013
Kristiina Voutilainen	01.09.2013

75 v.

Sirkka Suonpää	04.10.2013
Marja Salmivuori	05.11.2013
Maija-Liisa Ijäs	27.11.2013

80 v.

Rauni Riihihuhta	27.04.2012
Anneli Kohonen	01.10.2012
Aili Kohonen	05.10.2013
Terttu Saarinen	28.11.2013

85 v.

Niilo Kohonen	17.03.2013
Marja-Liisa Kohonen	27.08.2013

90 v.

Kaija Kangasmaa	18.09.1923

Onnittelut kaikille päiväsankareille!

***Toivotamme kaikille jäsenillemme
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2014***

Yhteystiedot ja osoitteet

Jäsenkirjeemme kääntöpuolella lähetämme aina sukuseuramme yhteyshenkilöiden osoitteet ja puhelinnumerot. Käytä niitä hyväksesi ja ota meihin yhteyttä.

Mikäli omat yhteystietosi muuttuvat, muistathan ilmoittaa siitä jäsenrekisterin hoitajalle,

Pirjo Lehtiselle, Loiskaajantie 8 A 9
03100 Nummela, puh. 040-561 2730

Siten varmistat, että posti tulee sinulle perille!

Arvoisa lukijamme!

Olet kirjapainotasoinen kauniin lehtemme loppusivulla. Jo vuosien ajan on Aaro Kohosen antelias sukuharrastus mahdollistanut lehtemme laadukkaan ulkoasun. Sukukokouksessa julkistettiin Aaron kuolinpesän lahjoitus sukuseurallemme. Hallitus on päättänyt suunnata sen ensisijaisesti Kohokohtien painatukseen ym. kuluihin. Niinpä saat vastakin luettavaksi kaikin puolin kelpo lehden.

Toimitus kiittää puolestaan Aaron omaisia lahjoituksesta.

Fagervikin kirkko sijaitsee Fagervikin ruukinkartanon mailla Inkoon kunnassa. Se on yksi harvoista yksityisomistuksessa olevista Suomen kirkoista. Kirkko on hirsirakenteinen ristikirkko. Sen rakentajaksi mainitaan Joh. Friedrich Schulz vuonna 1737. Se on verhoiltu ulkoa pystylaudoituksella ja punamullattu. Kirkon kiinteää sisustusta pidetään alkuperäisenä. Ristiinnaulitsemista esittävä alttaritaulu on vuodelta 1738. Kirkon urut ovat Suomen vanhimmat alkuperäiskunnossa säilyneet soittokuntoiset urut.